

Klasifikavimo taisyklės

Klasifikavimo taisyklių sandara

KT sandara

Pavyzdys (1)

KT apimtis ir tikslumas

Duom.apie gyvūnus

Pavyzdys (2)

KT tarpusavio sąryšiai

Pavyzdys (3)

KT tvarka

Pavyzdys (4)

KT konstravimo metodai

Nuoseklaus dengimo

algoritmas

Dvi KT konstravimo

strategijos

KT kokybės matai

Tikėtinumo statistika

Modifikuotas tikslumas

Informacijos prieaugis

1R algoritmas

RIPPER algoritmas

Netiesioginis KT

konstravimas

Artimiausių kaimynų

metodas

AK klasifikatoriaus

algoritmas

Klasifikatorius R aprašomas viena ar keliomis "jei ... tai..." pavidalo taisyklėmis r_1, r_2, \dots, r_l

$$R = (r_1 \vee r_2 \vee \dots \vee r_l).$$

Taisyklės kartais dar vadinamos disjunktai. Kiekvieną taisyklę r_i sudaro prielaida $P(r_i)$ ir išvada apie klasės kintamojo reikšmę y_i

$$r_i : P(r_i) \longrightarrow y_i.$$

Bet kuri prielaida $P(r_i)$ yra sudaryta iš sąlygų atributų X_1, X_2, \dots, X_k reikšmėms

$$P(r_i) = (X_1 \text{ op } x_1) \wedge (X_2 \text{ op } x_2) \wedge \dots \wedge (X_k \text{ op } x_k),$$

čia *op* žymi bet kurį santykį iš aibės $\{=, \neq, <, >, \leq, \geq\}$. Sąlygos $(X_j \text{ op } x_j)$ vadinamos taisyklės r_i konjunktai.

Klasifikatoriaus pavyzdys (1)

KT sandara

Pavyzdys (1)

KT apimtis ir tikslumas

Duom.apie gyvūnus

Pavyzdys (2)

KT tarpusavio sąryšiai

Pavyzdys (3)

KT tvarka

Pavyzdys (4)

KT konstravimo metodai

Nuoseklaus dengimo
algoritmas

Dvi KT konstravimo
strategijos

KT kokybės matai

Tikėtinumo statistika

Modifikuotas tikslumas

Informacijos prieaugis

1R algoritmas

RIPPER algoritmas

Netiesioginis KT
konstravimas

Artimiausių kaimynų
metodas

AK klasifikatoriaus
algoritmas

$r_1 :$	$(Gyvavedis = ne) \wedge (Skraido = taip) \longrightarrow paukštis$
$r_2 :$	$(Gyvavedis = ne) \wedge (Gyvena vandenyje = taip) \longrightarrow žuvis$
$r_3 :$	$(Gyvavedis = taip) \wedge (Kraujo tipas = šiltas) \longrightarrow žinduolis$
$r_4 :$	$(Gyvavedis = ne) \wedge (Skraido = ne) \longrightarrow roplys$
$r_5 :$	$(Gyvena vandenyje = kartais) \longrightarrow varliagyvis$

Jei mokymo imties E įrašo $x \in E$ atributų reikšmės (x_1, x_2, \dots, x_k) tenkina taisyklės r prielaidą $P(r)$, tai sakome, kad taisyklė r *apima* įrašą x . Pavyzdžiui, imkime dviejų stuburinių gyvūnų duomenis

Pavad.	Kraujo tipas	Odos danga	Gyva-vedis	Gyvena vand.	Skraido	Turi kojas	Žiemos miegas
varna	šiltas	plunksnos	ne	ne	taip	taip	ne
lokys	šiltas	kailis	taip	ne	ne	taip	taip

Nesunku įsitikinti, kad taisyklė r_1 apima varną, bet "nemato" lokio.

Klasifikavimo taisyklių apimtis ir tikslumas

KT sandara

Pavyzdys (1)

KT apimtis ir tikslumas

Duom.apie gyvūnus

Pavyzdys (2)

KT tarpusavio sąryšiai

Pavyzdys (3)

KT tvarka

Pavyzdys (4)

KT konstravimo metodai

Nuoseklaus dengimo

algoritmas

Dvi KT konstravimo

strategijos

KT kokybės matai

Tikėtinumo statistika

Modifikuotas tikslumas

Informacijos prieaugis

1R algoritmas

RIPPER algoritmas

Netiesioginis KT

konstravimas

Artimiausių kaimynų

metodas

AK klasifikatoriaus

algoritmas

Apibrėžimas. Pagal imties E duomenis sukonstruotos klasifikavimo taisyklės

$$r : P(r) \longrightarrow y$$

apimtis $a(r)$ ir tikslumas $\theta(r)$ yra lygūs

$$a(r) = \frac{|P(r)|}{|E|},$$

$$\theta(r) = \frac{|P(r) \cup y|}{|P(r)|}.$$

Čia $|P(r)|$ - įrašų, kuriuos apima taisyklė r , skaičius; $|P(r) \cup y|$ - teisingai klasifikuotų, t.y. tenkinančių prielaidą $P(r)$ ir priklausančių klasei y , įrašų skaičius; $|E|$ - imties dydis.

Pastebėsime, kad teisingai klasifikuotų įrašų dalis visoje imtyje yra lygi sandaugai $a(r) \cdot \theta(r)$.

Duomenys apie gyvūnus

Pavadinimas	Kraujo tipas (X_1)	Odos danga (X_2)	Gyva- vedis (X_3)	Gyvena vandenyje (X_4)	Skraido (X_5)	Turi kojas (X_6)	Žiemos miegas (X_7)	Klasė (Y)
žmogus	šiltas	plaukai	taip	ne	ne	taip	ne	žinduolis
pitonas	šaltas	žvynai	ne	ne	ne	ne	taip	roplys
lašiša	šaltas	žvynai	ne	taip	ne	ne	ne	žuvis
banginis	šiltas	plaukai	taip	taip	ne	ne	ne	žinduolis
varlė	šaltas	nėra	ne	kartais	ne	taip	taip	varliagyvis
komodo varanas	šaltas	žvynai	ne	ne	ne	taip	ne	roplys
šikšnosparnis	šiltas	plaukai	taip	ne	taip	taip	taip	žinduolis
balandis	šiltas	plunksnos	ne	ne	taip	taip	ne	paukštis
katė	šiltas	kailis	taip	ne	ne	taip	ne	žinduolis
gupija	šaltas	žvynai	taip	taip	ne	ne	ne	žuvis
aligatorius	šaltas	žvynai	ne	kartais	ne	taip	ne	roplys
pingvinas	šiltas	plunksnos	ne	kartais	ne	taip	ne	paukštis
dygliuotis	šiltas	dygliai	taip	ne	ne	taip	taip	žinduolis
ungurys	šaltas	žvynai	ne	taip	ne	ne	ne	žuvis
salamandra	šaltas	nėra	ne	kartais	ne	taip	taip	varliagyvis

Pavyzdys (gyvūnų klasifikavimo tikslumas)

KT sandara

Pavyzdys (1)

KT apimtis ir tikslumas

Duom.apie gyvūnus

[Pavyzdys \(2\)](#)

KT tarpusavio sąryšiai

Pavyzdys (3)

KT tvarka

Pavyzdys (4)

KT konstravimo metodai

Nuoseklaus dengimo

algoritmas

Dvi KT konstravimo

strategijos

KT kokybės matai

Tikėtinumo statistika

Modifikuotas tikslumas

Informacijos prieaugis

1R algoritmas

RIPPER algoritmas

Netiesioginis KT

konstravimas

Artimiausių kaimynų

metodas

AK klasifikatoriaus

algoritmas

Imties dydis $|E| = 15$. Taisyklės

$r_3 : (Gyvavedis = taip) \wedge (Kraujo\ tipas = šiltas) \longrightarrow žinduolis$

apimtis

$$a(r_3) = \frac{5}{15} = \frac{1}{3},$$

o tikslumas $\theta(r_3) = 1$, nes visi penki stuburiniai, kuriuos apima taisyklė r_3 , yra žinduoliai. Analogiškai gausime, kad taisyklės

$r_5 : (Gyvena\ vandenyje = kartais) \longrightarrow varliagyvis$

apimtis ir tikslumas yra

$$a(r_5) = \frac{4}{15}, \quad \theta(r_5) = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}.$$

Klasifikavimo taisyklių tarpusavio sąryšiai

KT sandara

Pavyzdys (1)

KT apimtis ir tikslumas

Duom.apie gyvūnus

Pavyzdys (2)

KT tarpusavio sąryšiai

Pavyzdys (3)

KT tvarka

Pavyzdys (4)

KT konstravimo metodai

Nuoseklaus dengimo

algoritmas

Dvi KT konstravimo

strategijos

KT kokybės matai

Tikėtinumo statistika

Modifikuotas tikslumas

Informacijos prieaugis

1R algoritmas

RIPPER algoritmas

Netiesioginis KT

konstravimas

Artimiausių kaimynų

metodas

AK klasifikatoriaus

algoritmas

Klasifikavimo taisyklių pagrindu sukonstruoto modelio efektyvumas gali priklausyti ne tik nuo taisyklių apimties ir tikslumo, bet ir nuo jų tarpusavio tvarkos.

Apibrėžimas. *Klasifikatoriaus $R = (r_1 \vee r_2 \vee \dots \vee r_l)$ taisyklės vadinamos poromis nesutaikomomis, jei bet kokį įrašą gali apimti tik viena iš R taisyklių.*

Apibrėžimas. *Sakome, kad klasifikatoriaus $R = (r_1 \vee r_2 \vee \dots \vee r_l)$ taisyklės sudaro pilną rinkinį, jei bet kurį galimą įrašą apima bent viena R taisyklė.*

Kai klasifikatoriaus $R = (r_1 \vee r_2 \vee \dots \vee r_l)$ taisyklių rinkinys nėra pilnas, tada prie esamų taisyklių papildomai prijungiama

$$r(y_d) : \quad () \longrightarrow y_d ,$$

priskirianti klasei y_d visus įrašus, kurių neapima taisyklės R .

Pavyzdys (poromis nesutaikomos taisyklės)

$$R_1 : \begin{array}{l} r_1 : (Gyvavedis = ne) \wedge (Skraido = taip) \longrightarrow paukštis \\ r_2 : (Gyvavedis = ne) \wedge (Gyvena vandenyje = taip) \longrightarrow žuvis \\ r_3 : (Gyvavedis = taip) \wedge (Kraujo tipas = šiltas) \longrightarrow žinduolis \\ r_4 : (Gyvavedis = ne) \wedge (Skraido = ne) \longrightarrow roplys \\ r_5 : (Gyvena vandenyje = kartais) \longrightarrow varliagyvis \end{array}$$

Pavadinimas	Kraujo tipas	Odos danga	Gyvavedis	Gyvena vandenyje	Skraido	Turi kojas	Žiemos miegas
lemūras	šiltas	kailis	taip	ne	ne	taip	taip
vėžlys	šaltas	žvynai	ne	kartais	ne	taip	ne
ryklis	šaltas	žvynai	taip	taip	ne	ne	ne

$$R_2 : \begin{array}{l} r_1 : (Kraujo tipas = šaltas) \longrightarrow ne žinduolis \\ r_2 : (Kraujo tipas = šiltas) \wedge (Gyvavedis = taip) \longrightarrow žinduolis \\ r_3 : (Kraujo tipas = šiltas) \wedge (Gyvavedis = ne) \longrightarrow ne žinduolis \end{array}$$

Tik klasifikavimo taisyklės R_2 yra poromis nesutaikomos ir sudaro pilną rinkinį.

Klasifikavimo taisyklių tvarka

KT sandara

Pavyzdys (1)

KT apimtis ir tikslumas

Duom.apie gyvūnus

Pavyzdys (2)

KT tarpusavio sąryšiai

Pavyzdys (3)

[KT tvarka](#)

Pavyzdys (4)

KT konstravimo metodai

Nuoseklaus dengimo
algoritmas

Dvi KT konstravimo
strategijos

KT kokybės matai

Tikėtinumo statistika

Modifikuotas tikslumas

Informacijos prieaugis

1R algoritmas

RIPPER algoritmas

Netiesioginis KT
konstravimas

Artimiausių kaimynų
metodas

AK klasifikatoriaus
algoritmas

1. **Nesutvarkytas taisyklių rinkinys.** Įrašas klasifikuojamas pagal visas jį apimančias rinkinio taisykles. Kiekviena tokia taisyklė, priskirdama įrašą klasei y , tuo pačiu "balsuoja" už šią klasę. Galutinai įrašas priskiriamas daugiausiai "balsų" surinkusiai klasei.

2. **Sutvarkytas taisyklių rinkinys.** Kiekvienai taisyklei nustatomas prioriteto indeksas ir visos taisyklės vienareikšmiškai surūšiuojamos prioritetų mažėjimo tvarka. Toks sutvarkytas klasifikavimo taisyklių rinkinys kartais dar vadinamas *sprendimų sąrašu* (decision list).

2.1 **Kokybinis rūšiavimas.** Visos taisyklės išdėstomos kokybės mažėjimo tvarka.

2.2 **Rūšiavimas pagal klases.** Vieną klasę priskiriančios taisyklės sąrašė stovi greta. Jų tarpusavio išsidėstymas nėra svarbus, nes neturi reikšmės kuri tos pačios klasės taisyklė klasifikuos įrašą.

Pavyzdys (klasifikavimo taisyklių rūšiavimas)

Kokybinis klasifikavimo taisyklių rūšiavimas

$(Odos\ danga = plunksnos) \wedge (Skraido = taip) \longrightarrow paukštis$

$(Kraujo\ tipas = šiltas) \wedge (Gyvavedis = taip) \longrightarrow žinduolis$

$(Kraujo\ tipas = šiltas) \wedge (Gyvavedis = ne) \longrightarrow paukštis$

$(Gyvena\ vandenyje = kartais) \longrightarrow varliagyvis$

$(Odos\ danga = žvynai) \wedge ((Gyvena\ vandenyje = ne) \longrightarrow roplys$

$(Odos\ danga = žvynai) \wedge ((Gyvena\ vandenyje = taip) \longrightarrow žuvis$

$(Odos\ danga = nėra) \longrightarrow varliagyvis$

Klasifikavimo taisyklių rūšiavimas pagal klases

$(Odos\ danga = plunksnos) \wedge (Skraido = taip) \longrightarrow paukštis$

$(Kraujo\ tipas = šiltas) \wedge (Gyvavedis = ne) \longrightarrow paukštis$

$(Kraujo\ tipas = šiltas) \wedge (Gyvavedis = taip) \longrightarrow žinduolis$

$(Gyvena\ vandenyje = kartais) \longrightarrow varliagyvis$

$(Odos\ danga = nėra) \longrightarrow varliagyvis$

$(Odos\ danga = žvynai) \wedge ((Gyvena\ vandenyje = ne) \longrightarrow roplys$

$(Odos\ danga = žvynai) \wedge ((Gyvena\ vandenyje = taip) \longrightarrow žuvis$

Klasifikavimo taisyklių konstravimo metodai

Nagrinėsime surūšiuotus pagal klases taisyklių rinkinius ir jų sudarymo metodus.

KT sandara

Pavyzdys (1)

KT apimtis ir tikslumas

Duom.apie gyvūnus

Pavyzdys (2)

KT tarpusavio sąryšiai

Pavyzdys (3)

KT tvarka

Pavyzdys (4)

[KT konstravimo metodai](#)

Nuoseklaus dengimo

algoritmas

Dvi KT konstravimo

strategijos

KT kokybės matai

Tikėtinumo statistika

Modifikuotas tikslumas

Informacijos prieaugis

1R algoritmas

RIPPER algoritmas

Netiesioginis KT

konstravimas

Artimiausių kaimynų

metodas

AK klasifikatoriaus

algoritmas

Klasifikavimo taisyklių konstravimo metodai

KT sandara

Pavyzdys (1)

KT apimtis ir tikslumas

Duom.apie gyvūnus

Pavyzdys (2)

KT tarpusavio sąryšiai

Pavyzdys (3)

KT tvarka

Pavyzdys (4)

[KT konstravimo metodai](#)

Nuoseklaus dengimo

algoritmas

Dvi KT konstravimo

strategijos

KT kokybės matai

Tikėtinumo statistika

Modifikuotas tikslumas

Informacijos prieaugis

1R algoritmas

RIPPER algoritmas

Netiesioginis KT

konstravimas

Artimiausių kaimynų

metodas

AK klasifikatoriaus

algoritmas

Nagrinėsime surūšiuotus pagal klases taisyklių rinkinius ir jų sudarymo metodus.

- **Tiesioginiai metodai** skaido turimą įrašų aibę į mažesnius poaibius taip, kad visus vieno poaibio įrašus klasifikuotų viena taisyklė.

Klasifikavimo taisyklių konstravimo metodai

KT sandara

Pavyzdys (1)

KT apimtis ir tikslumas

Duom.apie gyvūnus

Pavyzdys (2)

KT tarpusavio sąryšiai

Pavyzdys (3)

KT tvarka

Pavyzdys (4)

[KT konstravimo metodai](#)

Nuoseklaus dengimo
algoritmas

Dvi KT konstravimo
strategijos

KT kokybės matai

Tikėtinumo statistika

Modifikuotas tikslumas

Informacijos prieaugis

1R algoritmas

RIPPER algoritmas

Netiesioginis KT

konstravimas

Artimiausių kaimynų
metodas

AK klasifikatoriaus
algoritmas

Nagrinėsime surūšiuotus pagal klases taisyklių rinkinius ir jų sudarymo metodus.

- **Tiesioginiai metodai** skaido turimą įrašų aibę į mažesnius poaibius taip, kad visus vieno poaibio įrašus klasifikuotų viena taisyklė.
- **Netiesioginiai metodai** klasifikavimo taisyklėmis supaprastintai užrašo kitus, sudėtingesnius, klasifikavimo modelius.

Nuoseklaus dengimo algoritmas

KT sandara

Pavyzdys (1)

KT apimtis ir tikslumas

Duom.apie gyvūnus

Pavyzdys (2)

KT tarpusavio sąryšiai

Pavyzdys (3)

KT tvarka

Pavyzdys (4)

KT konstravimo metodai

[Nuoseklaus dengimo
algoritmas](#)

Dvi KT konstravimo
strategijos

KT kokybės matai

Tikėtinumo statistika

Modifikuotas tikslumas

Informacijos prieaugis

1R algoritmas

RIPPER algoritmas

Netiesioginis KT

konstravimas

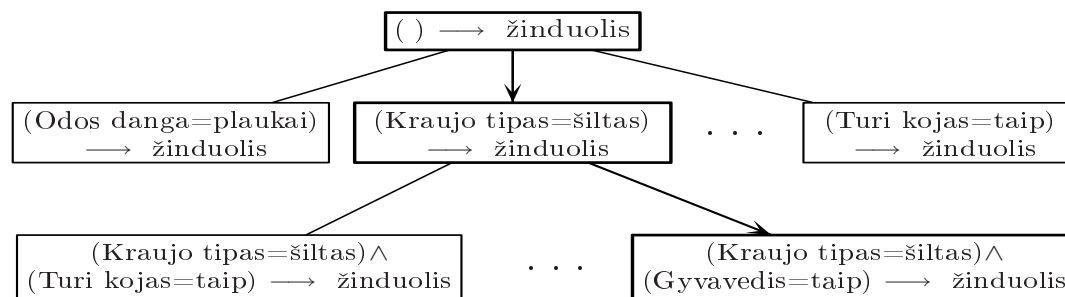
Artimiausių kaimynų
metodas

AK klasifikatoriaus
algoritmas

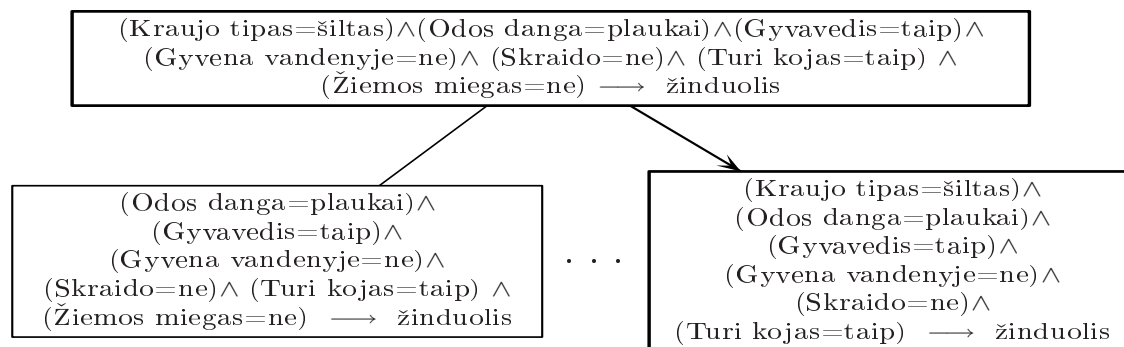
1. Tegul E - mokymo imtis
2. $A_Y := \{y_1, y_2, \dots, y_k\}$ - surūšiuota visų klasių aibė
3. $r_d = \{() \longrightarrow y_k\}$ - taisyklė "pagal nutylėjimą"
4. $R := \{\}$ - pradinis taisyklių sąrašas
5. **for** $\forall y \in A_Y \setminus \{y_k\}$ **do**
6. **while** netenkinama stabdymo sąlyga **do**
7. $r = \text{vienaTaisyklė}(E, y)$
8. Pašalinti iš E įrašus, kuriuos apima taisyklė r
9. $R = R \vee r$ - sąrašo apačioje pridedama taisyklė r
10. **end while**
11. **end for**
12. $R = R \vee r_d$ - sąrašo apačioje pridedama taisyklė "pagal nutylėjimą"

Dvi klasifikavimo taisyklės konstravimo strategijos

Funkcija $\text{vienaTaisyklė}(E, y)$ pagal turimą įrašų aibę E ir pasirinktą kokybės matą klasei y konstruoja geriausią taisyklę r . Klasei y priklausančios įrašai vadinami teigiamais, o likusieji - neigiamais. Dvi galimos strategijos:

(a) Nuo paprasto prie sudėtingo

(b) Nuo sudėtingo prie paprasto

Klasifikavimo taisyklių kokybės matai

KT sandara
Pavyzdys (1)
KT apimtis ir tikslumas
Duom.apie gyvūnus
Pavyzdys (2)
KT tarpusavio sąryšiai
Pavyzdys (3)
KT tvarka
Pavyzdys (4)
KT konstravimo metodai
Nuoseklaus dengimo
algoritmas
Dvi KT konstravimo
strategijos
[KT kokybės matai](#)
Tikėtinumo statistika
Modifikuotas tikslumas
Informacijos prieaugis
1R algoritmas
RIPPER algoritmas
Netiesioginis KT
konstravimas
Artimiausių kaimynų
metodas
AK klasifikatoriaus
algoritmas

Lieka aptarti galimus klasifikavimo taisyklių kokybės matus, kurie leistų palyginti taisykles ir nuspręsti kuriuos konjunktus prijungti (ar pašalinti) kiekvienoje algoritmo iteracijoje. Atrodytų tinkamiausias matas yra taisyklės tikslumas, atspindintis teisingai klasifikuotų įrašų dalį. Tačiau esminis jo trūkumas yra taisyklės apimties ignoravimas.

Pavyzdys. Tegul mokymo imtyje yra 60 teigiamų ir 100 neigiamų įrašų. Nagrinėkime dvi taisykles

r_1 : apima 50 teigiamų ir 5 neigiamus įrašus,

r_2 : apima 2 teigiamus įrašus ir nė vieno neigiamo įrašo.

Antroji taisyklė yra tikslesnė, nes

$$\theta(r_1) = \frac{50}{55} \approx 0,909, \quad \theta(r_2) = \frac{2}{2} = 1.$$

Tačiau vargu ar kas tvirtins, kad ji yra geresnė, nes apima tik 2 įrašus.

Tikėtinumo statistika

KT sandara

Pavyzdys (1)

KT apimtis ir tikslumas

Duom.apie gyvūnus

Pavyzdys (2)

KT tarpusavio sąryšiai

Pavyzdys (3)

KT tvarka

Pavyzdys (4)

KT konstravimo metodai

Nuoseklaus dengimo
algoritmas

Dvi KT konstravimo
strategijos

KT kokybės matai

[Tikėtinumo statistika](#)

Modifikuotas tikslumas

Informacijos prieaugis

1R algoritmas

RIPPER algoritmas

Netiesioginis KT
konstravimas

Artimiausių kaimynų
metodas

AK klasifikatoriaus
algoritmas

Mažos apimties taisyklių eliminavimui galima taikyti statistinius kriterijus. Pavyzdžiui tikėtinumo statistikos

$$L = 2 \sum_{i=1}^k n_i \ln \frac{n_i}{e_i} \quad (1)$$

reikšmė parodo kiek klasifikatorius skiriasi nuo atsitiktinio klasifikavimo. Čia k - klasių skaičius; n_i - taisyklės apimamų i - tosios klasės įrašų skaičius¹; e_i - prognozuojamas i - tosios klasės įrašų skaičius, taikant atsitiktinį klasifikavimą. Statistika L turi χ^2 skirstinį su $k - 1$ laisvės laipsniu. Didelės L reikšmės rodo, kad teisingai klasifikuotų įrašų yra ženkliai daugiau, nei galėtume "atsitiktinai pataikyti". Kitaip sakant, kuo L reikšmė didesnė, tuo taisyklė geresnė.

¹ Jei kuris nors $n_i = 0$, tai atitinkamas dėmuo (1) sumoje taip pat lygus 0.

Tikėtinumo statistika

KT sandara

Pavyzdys (1)

KT apimtis ir tikslumas

Duom.apie gyvūnus

Pavyzdys (2)

KT tarpusavio sąryšiai

Pavyzdys (3)

KT tvarka

Pavyzdys (4)

KT konstravimo metodai

Nuoseklaus dengimo

algoritmas

Dvi KT konstravimo

strategijos

KT kokybės matai

[Tikėtinumo statistika](#)

Modifikuotas tikslumas

Informacijos prieaugis

1R algoritmas

RIPPER algoritmas

Netiesioginis KT

konstravimas

Artimiausių kaimynų

metodas

AK klasifikatoriaus

algoritmas

Pavyzdys. Tegul mokymo imtyje yra 60 teigiamų ir 100 neigiamų įrašų. Turime $k = 2$ klases: $\{+, -\}$.

r_1 : apima 50 teigiamų ir 5 neigiamus įrašus,

r_2 : apima 2 teigiamus įrašus ir nė vieno neigiamo įrašo.

$$r_1 : \quad e_+ = 55 \cdot \frac{60}{160} = 20,625, \quad e_- = 55 \cdot \frac{100}{160} = 34,375,$$

$$L(r_1) = 2 \cdot \left(50 \cdot \ln \frac{50}{20,625} + 5 \cdot \ln \frac{5}{34,375} \right) \approx 69,27.$$

$$r_2 : \quad e_+ = 2 \cdot \frac{60}{160} = 0,75, \quad e_- = 2 \cdot \frac{100}{160} = 1,25,$$

$$L(r_2) = 2 \cdot \left(2 \cdot \ln \frac{2}{0,75} + 0 \right) \approx 3,92.$$

Todėl pagal šį kriterijų taisyklė r_1 yra geresnė už r_2 .

Modifikuotas tikslumas

KT sandara

Pavyzdys (1)

KT apimtis ir tikslumas

Duom.apie gyvūnus

Pavyzdys (2)

KT tarpusavio sąryšiai

Pavyzdys (3)

KT tvarka

Pavyzdys (4)

KT konstravimo metodai

Nuoseklaus dengimo
algoritmas

Dvi KT konstravimo
strategijos

KT kokybės matai

Tikėtinumo statistika

[Modifikuotas tikslumas](#)

Informacijos prieaugis

1R algoritmas

RIPPER algoritmas

Netiesioginis KT

konstravimas

Artimiausių kaimynų
metodas

AK klasifikatoriaus
algoritmas

Tegul taisyklė r apima n įrašų, tarp kurių yra n_+ teigiamų.

Apibrėšime du modifikuotus tikslumo matus, priklausomus nuo taisyklės r apimties. Tai yra Laplaso įvertis

$$\theta_L(r) = \frac{n_+ + 1}{n + k}$$

ir vadinamasis m - įvertis

$$\theta_m(r) = \frac{n_+ + k p_+}{n + k},$$

čia k - klasių skaičius; p_+ - apriorinė teigiamos klasės tikimybė.

Pastebėsime, kad

$$\theta_L(r) = \theta_m(r), \text{ kai } p_+ = \frac{1}{k}.$$

Informacijos prieaugis

KT sandara

Pavyzdys (1)

KT apimtis ir tikslumas

Duom.apie gyvūnus

Pavyzdys (2)

KT tarpusavio sąryšiai

Pavyzdys (3)

KT tvarka

Pavyzdys (4)

KT konstravimo metodai

Nuoseklaus dengimo
algoritmas

Dvi KT konstravimo
strategijos

KT kokybės matai

Tikėtinumo statistika

Modifikuotas tikslumas

[Informacijos prieaugis](#)

1R algoritmas

RIPPER algoritmas

Netiesioginis KT

konstravimas

Artimiausių kaimynų
metodas

AK klasifikatoriaus
algoritmas

Tegul taisyklė

$$r_0 : A \longrightarrow +$$

apima n_+ teigiamų ir $n - n_+$ neigiamų įrašų. Jos prielaidą papildome nauju konjunktų B . Tegul naujoji taisyklė

$$r : A \wedge B \longrightarrow +$$

apima m_+ teigiamų ir $m - m_+$ neigiamų įrašų. Gaunamas informacijos prieaugis yra

$$I(r_0, r) = m_+ \cdot \left(\log_2 \frac{n}{n_+} - \log_2 \frac{m}{m_+} \right) = m_+ \cdot \log_2 \frac{\theta(r)}{\theta(r_0)}.$$

Atskiru atveju, kai taisyklės r_0 prielaida tuščia $A = ()$, informacijos prieaugį žymėsime $I(r)$.

Iš visų taisyklės r_0 modifikacijų r reikėtų rinktis tą, kuri labiausiai sumažina neapibrėžtumą, t.y. turi didžiausią informacijos prieaugį $I(r_0, r)$.

1R algoritmas (1-Rule, R.C.Holte, 1993)

KT sandara

Pavyzdys (1)

KT apimtis ir tikslumas

Duom.apie gyvūnus

Pavyzdys (2)

KT tarpusavio sąryšiai

Pavyzdys (3)

KT tvarka

Pavyzdys (4)

KT konstravimo metodai

Nuoseklaus dengimo

algoritmas

Dvi KT konstravimo

strategijos

KT kokybės matai

Tikėtinumo statistika

Modifikuotas tikslumas

Informacijos prieaugis

1R algoritmas

RIPPER algoritmas

Netiesioginis KT

konstravimas

Artimiausių kaimynų

metodas

AK klasifikatoriaus

algoritmas

Tarkime, kad visi imties atributai X_1, X_2, \dots, X_k yra kategoriniai.
Algoritmo schema

1. Tegul X_1, X_2, \dots, X_k - imties atributai, A_Y - visų klasių aibė
2. **for** *kiekvienam atributui X_i* **do**
3. $R_i := \{\}$ - pradinis taisyklių sąrašas
4. **for** *kiekvienai atributo X_i reikšmei x* **do**
5. $r(y) : (X_i = x) \longrightarrow y, \quad y \in A_Y,$
 $y_{\max} = \operatorname{argmax}_y \theta(r(y))$ - daugumos klasė
6. $R_i = R_i \vee r(y_{\max})$ - sąrašo apačioje pridedama $r(y_{\max})$
7. **end for**
8. **end for**
9. $R = \operatorname{argmax}_{R_i} \theta(R_i)$ - randamas geriausias klasifikatorius

RIPPER algoritmas (W.W.Cohen, 1995)

KT sandara

Pavyzdys (1)

KT apimtis ir tikslumas

Duom.apie gyvūnus

Pavyzdys (2)

KT tarpusavio sąryšiai

Pavyzdys (3)

KT tvarka

Pavyzdys (4)

KT konstravimo metodai

Nuoseklaus dengimo
algoritmas

Dvi KT konstravimo
strategijos

KT kokybės matai

Tikėtinumo statistika

Modifikuotas tikslumas

Informacijos prieaugis

1R algoritmas

RIPPER algoritmas

Netiesioginis KT

konstravimas

Artimiausių kaimynų
metodas

AK klasifikatoriaus
algoritmas

RIPPER (Repeated Incremental Pruning to Produce Error Reduction) algoritmas generuoja pagal klases surūšiuotą klasifikavimo taisyklių rinkinį (nuo rečiausios klasės iki dažniausios).

1. Kiekvieną taisyklę r RIPPER konstruoja naudodamas "nuo paprasto prie sudėtingo" strategiją. Taisyklė modifikuojama, kol pasidaro tiksli, t.y. $\theta(r) = 1$. Papildomų konjunktų pasirinkimo kriterijus yra informacijos prieaugio dydis.
2. Taisyklė r redukuojama, priklausomai nuo to kaip ji klasifikuoja kontrolinės imties įrašus. Tam naudojamas toks kokybės matas

$$\gamma(r) = \frac{v_+ - v_-}{v_+ + v_-},$$

čia v_+ (v_-) yra teigiamų (neigiamų) kontrolinės imties įrašų, kuriuos apima taisyklė r , skaičius. Taisyklė redukuojama, jei po redukcijos šis matas padidėja. Redukuojama, pirmiausiai šalinant paskutinius konjunktus.

RIPPER algoritmas (W.W.Cohen, 1995)

KT sandara

Pavyzdys (1)

KT apimtis ir tikslumas

Duom.apie gyvūnus

Pavyzdys (2)

KT tarpusavio sąryšiai

Pavyzdys (3)

KT tvarka

Pavyzdys (4)

KT konstravimo metodai

Nuoseklaus dengimo
algoritmas

Dvi KT konstravimo
strategijos

KT kokybės matai

Tikėtinumo statistika

Modifikuotas tikslumas

Informacijos prieaugis

1R algoritmas

RIPPER algoritmas

Netiesioginis KT

konstravimas

Artimiausių kaimynų
metodas

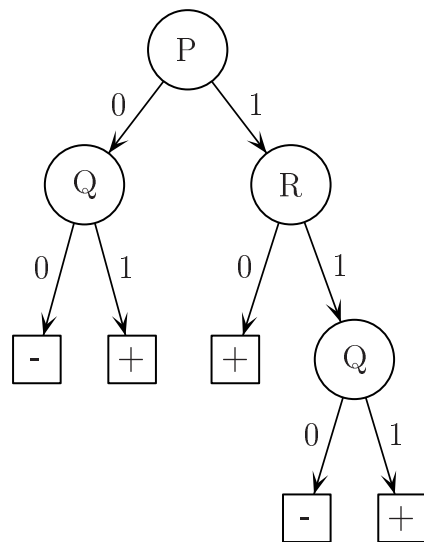
AK klasifikatoriaus
algoritmas

Toliau, pagal nuoseklaus dengimo metodą, iš mokymo imties pašalinami įrašai, kuriuos apima sukonstruotoji taisyklė ir pereinama prie kitos taisyklės generavimo. Beje taisyklė neapima įrašų, kuriuose trūksta bent vieno į taisyklės prielaidą įeinančio atributo reikšmės. RIPPER algoritmas stabdomas, kai tenkinama bent viena iš žemiau išvardintų sąlygų.

1. Mokymo imtyje nebėra teigiamų įrašų.
2. Naujai prijungiama taisyklė padidintų sąrašo aprašymo ilgį ne mažiau kaip d bitų (pagal nutylėjimą $d = 64$).
3. Naujai prijungiamos taisyklės tikslumas kontrolinėje imtyje mažesnis už 0,5 .

Baigus konstruoti taisyklių sąrašą, priklausomai nuo algoritmo realizacijos, kartais dar papildomai optimizuojamas visas sąrašas.

Netiesioginis klasifikavimo taisyklių konstravimas

\Rightarrow

Klasifikavimo taisyklės	
$r_1 :$	$(P = 0) \wedge (Q = 0) \longrightarrow -$
$r_2 :$	$(P = 0) \wedge (Q = 1) \longrightarrow +$
$r_3 :$	$(P = 1) \wedge (R = 0) \longrightarrow +$
$r_4 :$	$(P = 1) \wedge (R = 1) \wedge (Q = 0) \longrightarrow -$
$r_5 :$	$(P = 1) \wedge (R = 1) \wedge (Q = 1) \longrightarrow +$

Galutinai gauname tokį sutvarkytą taisyklių rinkinį

$$\begin{aligned}(Q = 1) &\longrightarrow + \\(P = 1) \wedge (R = 0) &\longrightarrow + \\() &\longrightarrow -\end{aligned}$$

Artimiausių kaimynų metodas

KT sandara

Pavyzdys (1)

KT apimtis ir tikslumas

Duom.apie gyvūnus

Pavyzdys (2)

KT tarpusavio sąryšiai

Pavyzdys (3)

KT tvarka

Pavyzdys (4)

KT konstravimo metodai

Nuoseklaus dengimo

algoritmas

Dvi KT konstravimo

strategijos

KT kokybės matai

Tikėtinumo statistika

Modifikuotas tikslumas

Informacijos prieaugis

1R algoritmas

RIPPER algoritmas

Netiesioginis KT

konstravimas

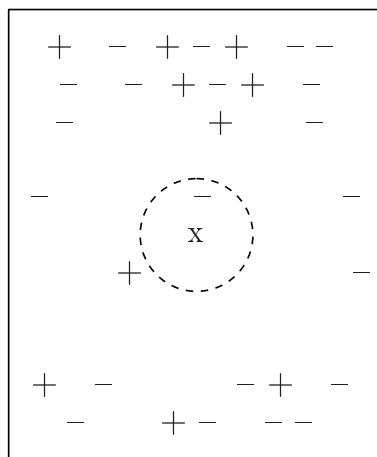
[Artimiausių kaimynų
metodas](#)

AK klasifikatoriaus

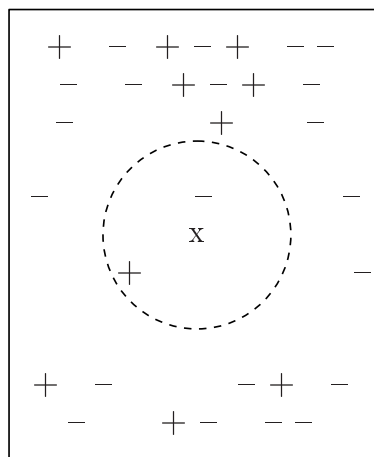
algoritmas

Iš mokymo imties išrenkame K įrašų, kurie yra labiausiai "panašūs" į norimą klasifikuoti įrašą (K artimiausių kaimynų). Tiriamasis įrašas klasifikuojamas atsižvelgiant į tai, kokioms klasėms priklauso kaimynai.

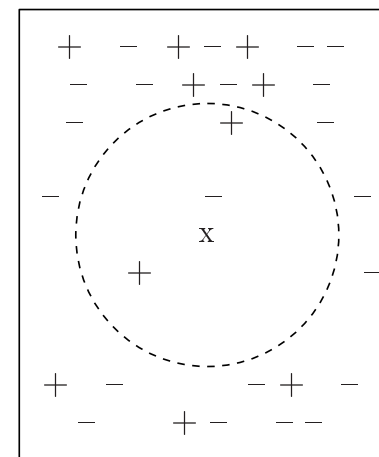
Rezultatas priklausys ne tik nuo artumo mato pasirinkimo, bet ir nuo sprendimą įtakančių kaimynų skaičiaus K .

(a) 1 artimiausias kaimynas

(b) 2 artimiausieji kaimynai

(c) 3 artimiausieji kaimynai

Artimiausių kaimynų metodas

KT sandara

Pavyzdys (1)

KT apimtis ir tikslumas

Duom.apie gyvūnus

Pavyzdys (2)

KT tarpusavio sąryšiai

Pavyzdys (3)

KT tvarka

Pavyzdys (4)

KT konstravimo metodai

Nuoseklaus dengimo
algoritmas

Dvi KT konstravimo
strategijos

KT kokybės matai

Tikėtinumo statistika

Modifikuotas tikslumas

Informacijos prieaugis

1R algoritmas

RIPPER algoritmas

Netiesioginis KT

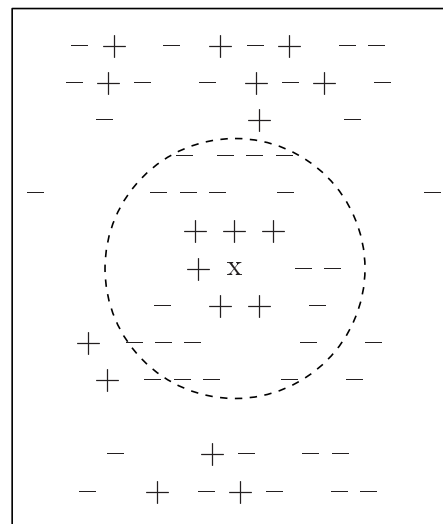
konstravimas

[Artimiausių kaimynų
metodas](#)

AK klasifikatoriaus
algoritmas

Mažas kaimynų skaičius K gali sukelti klasifikatoriaus perteklumą dėl galimų mokymo imties duomenų iškraipymų.

Kita vertus, per didelis K taip pat nėra gerai, nes tada sprendimą gali įtakoti "tolimi" kaimynai.

Artimiausių kaimynų metodas

KT sandara
Pavyzdys (1)
KT apimtis ir tikslumas
Duom.apie gyvūnus
Pavyzdys (2)
KT tarpusavio sąryšiai
Pavyzdys (3)
KT tvarka
Pavyzdys (4)
KT konstravimo metodai
Nuoseklaus dengimo
algoritmas
Dvi KT konstravimo
strategijos
KT kokybės matai
Tikėtinumo statistika
Modifikuotas tikslumas
Informacijos prieaugis
1R algoritmas
RIPPER algoritmas
Netiesioginis KT
konstravimas
[Artimiausių kaimynų
metodas](#)
AK klasifikatoriaus
algoritmas

Nepageidaujamą "tolimų" kaimynų įtaką galima apriboti tinkamai parinkus kaimynų svorio koeficientus. Tegul $z = (\mathbf{x}'; y')$ yra klasifikuojamas įrašas (klasė y' nežinoma) , $(\mathbf{x}; y) \in E$ - mokymo imties E įrašas. Pasirinkę norimą atstumo matą $d(\mathbf{x}', \mathbf{x})$, sudarome K artimiausių įrašo z kaimynų sąrašą $E_z \subset E$. Kiekvienam kaimynui $(\mathbf{x}; y) \in E_z$ priskiriame neneigiamą svorį $w(\mathbf{x})$. Tada svertinis klasei c priklausančių kaimynų skaičius bus

$$S(c, E_z) = \sum_{\substack{(\mathbf{x}; y) \in E_z \\ y=c}} w(\mathbf{x}) .$$

"Tolimų" kaimynų įtaka sumos $S(c, E_z)$ dydžiui sumažės, jei svorio koeficientai bus monotoniškai mažėjančios atstumo funkcijos.

Jei visi kaimynai vienodai svarbūs, tai $w(\mathbf{x}) \equiv 1$.

Artimiausių kaimynų klasifikatorius įrašą z priskiria klasei c , kurios suma $S(c, E_z)$ yra didžiausia.

Artimiausių kaimynų klasifikatoriaus algoritmas

KT sandara

Pavyzdys (1)

KT apimtis ir tikslumas

Duom.apie gyvūnus

Pavyzdys (2)

KT tarpusavio sąryšiai

Pavyzdys (3)

KT tvarka

Pavyzdys (4)

KT konstravimo metodai

Nuoseklaus dengimo
algoritmas

Dvi KT konstravimo
strategijos

KT kokybės matai

Tikėtinumo statistika

Modifikuotas tikslumas

Informacijos prieaugis

1R algoritmas

RIPPER algoritmas

Netiesioginis KT

konstravimas

Artimiausių kaimynų
metodas

AK klasifikatoriaus
algoritmas

1. Tegul E - mokymo imtis, K - artimiausių kaimynų skaičius
2. **for** kiekvienam klasifikuojamam įrašui $z = (\mathbf{x}'; y')$ **do**
3. randami atstumai $d(\mathbf{x}', \mathbf{x})$ tarp z ir $(\mathbf{x}; y) \in E$
4. sudaromas K artimiausių įrašo z kaimynų sąrašas $E_z \subset E$
5. visiems kaimynams $(\mathbf{x}; y) \in E_z$ priskiriami svoriai $w(\mathbf{x}) \geq 0$
6. įrašas z priskiriamas svertinės daugumos klasei
$$y' = \underset{c}{\operatorname{argmax}} S(c, E_z)$$
7. **end for**